

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ім. І. А. МАРКІНОЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА

Розробник:
Вікторія ВОРОНІНА
доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, к.е.н., доцент

Полтава
2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Основи лідерства
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	Вороніна Вікторія, к.е.н, доцент Контакти: ауд. 489, навчальний корпус № 4 ПДАУ e-mail: viktoriia.voronina@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/voronina-viktoriya-leonidivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) *
Спеціальність Освітня програма	Всі спеціальності
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з філософії, української мови

* галузь знань 21 Ветеринарна медицина

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: розвиток управлінської компетентності здобувачів вищої освіти через поглиблення розуміння природи лідерства та цілеспрямований розвиток практичних навичок лідерства.

Основні завдання навчальної дисципліни: опанування здобувачами вищої освіти специфічних прийомів та інструментів управління поведінкою індивіда в організації, інструментів лідерства.

Компетентності:

загальні:

ЗК 7. Здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;

ЗК 9. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.

Результати навчання:

РН 3. Виявляти навички самостійної і командної роботи, гнучкого, креативного та критичного мислення, відкритості до нових знань у дослідницькій діяльності та професійному спілкуванні.

РН 4. Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджології, особливості формування та підтримання іміджу фахівця.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма (ЗС бд 2022 (МфК))			
	усього	у тому числі		
л.		п.	с.р.	
Тема 1. Поняття лідерства	12	2	2	8
Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури	12	2	2	8
Тема 3. Змінні лідерства	11	2	2	7
Тема 4. Лідерська етика	11	2	2	7
Тема 5. Влада лідера	11	2	2	7
Тема 6. Ефективне лідерство	11	2	2	7
Тема 7. Мистецтво переконання	12	2	2	8
Тема 8. Управління якістю роботи	10	2		8
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання:

Форми контролю результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю			Разом
	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	
РН 3. Виявляти навички самостійної і командної роботи, гнучкого, креативного та критичного мислення, відкритості до нових знань у дослідницькій діяльності та професійному спілкуванні	20	20	10	50
РН 4. Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджології, особливості формування та підтримання іміджу фахівця	25	25		50
Разом	45	45	10	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття лідерства	7	5		12
Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури	7	5	2	14
Тема 3. Змінні лідерства	7	5		12
Тема 4. Лідерська етика	6	5		11
Тема 5. Влада лідера	6	5	2	13
Тема 6. Ефективне лідерство	6	5	2	13
Тема 7. Мистецтво переконання	6	5	2	13
Тема 8. Управління якістю роботи		10	2	12
Разом	45	45	10	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 годин

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із директором ННІ/деканом факультету).

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про

порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Вижва М. Сучасні теорії лідерства: гуманістичний ракурс. *Problems of modern psychology*. 2020. 47. С. 9-26.
2. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. 2020. № 159. С. 88-91. 178 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9007>
3. Розвиток лідерства / за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ. 2012. 400 с.
4. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків. 2017. 100 с.
5. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ. 2015. 296 с.
6. Сопівник Р. В. Виховання лідерських якостей студентів аграрних вищих навчальних закладів. Київ. 2012. 500 с.
7. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.
8. Фокіна-Мезенцева К. В. Мотиваційні основи корпоративної культури в системі менеджменту якості підприємства: теорія, методологія, практика: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 300 с.
9. Харчишина О. В., Мосійчук І. В. Управління розвитком персоналу: навч. посіб. Житомир: Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка, 2017. 176 с.
10. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Вплив підготовки кадрів вищої кваліфікації на науковий та економічний розвиток. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 43-51. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-43-51>

Допоміжні

11. Басінская І. Ситуаційні й інтеракціоністські теорії лідерства. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки*. 2020. Вип. 11. С. 5-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_012_2020_11_3
12. Вороніна В. Л., Дорошенко М. П. Класифікація організаційних структур управління. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 1 лист. 2019 р., Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 41-42.*

13. Дергачова В. В., Федірко Г. А. Вплив корпоративної культури на конкурентоспроможність підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. пр.* Київ: КІІ імені Ігоря Сікорського, 2018. Вип. № 12. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/130934>
 14. Дорошенко М. П., Вороніна В. Л. Організаційна структура управління: сутність та класифікація. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* 2019. Том 30 (69). № 5. Ч. 1. С. 52-56. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/6242>
 15. Жарик Є. А. Основні елементи управлінського лідерства. *Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку.* 2018. Вип. 2. С. 15-21.
 16. Зінчук Т. О., Левківський Є. В. Корпоративна соціальна відповідальність вертикально інтегрованих структур аграрного бізнесу як умова сталого розвитку. *Економіка АПК.* 2019. № 1. С. 39-49. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201901039>
 17. Коляда С. П. Візія – основа стратегічного лідерства. *Modern economics.* 2020. № 19. С. 76-82.
 18. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Філатова К. Є. Менеджмент персоналу в умовах стійкого інноваційного розвитку підприємства. *Підприємництво та інновації.* 2021. № 17. С. 39-42. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/420>
 19. Мартинова Л. Б. Стратегічна гнучкість – основа парадигми управління людськими капіталом та лідерства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Економіка.* 2021. № 20. С. 67-75.
 20. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.
 21. Ринкевич Н. С. Стратегічне управління розвитком організаційної культури підприємств. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки / за ред. І. В. Яцишиної.* Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. Вип. 14. С. 227-232.
 22. Dźwigoł H. Leadership in the Research: Determinants of Quality, Standards and Best Practices. *Business ethics and leadership.* 2021. Vol. 5, Iss. 1. С. 45-56.
 23. Gupta R. The Concept of Leadership is Always Engaging for an Elite Occupational Preeminence. *Business ethics and leadership.* 2021. Vol. 5, Iss. 2. С. 139-146.
 24. Sivaruban S. A Critical Perspective of Leadership Theories. *Business ethics and leadership.* 2021. Vol. 5, Iss. 1. С. 57-65.
- Інформаційні ресурси мережі Інтернет
25. Закон України «Про захист прав споживачів». URL: <http://www.rada.gov.ua>
 26. Кодекс законів про працю України. URL: <http://www.rada.gov.ua>